

Sygn. akt I CZ 91/12

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa I. W. i M. W.

przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 października 2012 r.,

zażalenia powodów na postanowienie zawarte w punkcie 3. wyroku Sądu

Apelacyjnego z dnia 15 lutego 2012 r.,

**uchyla zawarte w pkt 3 wyroku zaskarżone postanowienie
i sprawę w tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania
Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o
kosztach postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem zawartym w punkcie trzecim wyroku z dnia 15 lutego 2012 r. Sąd Apelacyjny zasądził od I. W. i M. W. na rzecz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A w W. kwoty po 1590 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. O kosztach orzeczono na zasadzie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a z uwagi na okoliczność, że apelacja strony pozwanej została uwzględniona jedynie częściowo, Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów pomiędzy stronami. Obie strony poniosły w równej wysokości koszty zastępstwa procesowego. Strona pozwana uiszczała ponadto opłatę od apelacji, która podlegała zwrotowi od powodów proporcjonalnie do ostatecznego wyniku sprawy. Mając na uwadze, że ostatecznie strona pozwana wygrała tę sprawę w 40%, taką część opłaty od apelacji, zdaniem Sądu, winna zwrócić pozwanemu strona powodowa, co oznacza nałożenie na każdego z powodów obowiązku zwrotu kwoty 1590 zł.

Powodowie I. W. i M. W. zaskarżyli zażaleniem powyższe postanowienie, zarzucając naruszenie art. 100 k.p.c. oraz art. 98 § 3 k.p.c. i wnosząc o zmianę rozstrzygnięcia, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. W myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zgodnie z regułą kompensaty kosztów procesu z art. 100 k.p.c., stanowiącej wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu, sąd może orzec o wzajemnym zniesieniu kosztów, stosunkowym ich rozdzieleniu lub obciążeniu jednej ze stron obowiązkiem zwrotu całości kosztów. Wybór jednego z tych powinien być podyktowany względami słuszności. Prawidłowe rozstrzygnięcie w tym zakresie wymaga ustalenia zakresu, w jakim każda ze stron utrzymała się z dochodzonym żądaniem lub podjętą obroną, rozmiaru poniesionych przez nie kosztów (sumy kosztów) oraz wysokości kosztów przypadających na każdą z nich, stosownie do wyniku sporu. Powyższa wykładnia pojęcia reguły kompensacyjnej wynika z ugruntowanego i podzielanego

stanowiska Sądu Najwyższego (por. postanowienia Sądu najwyższego z dnia 28 lutego 1985 r., II CZ 21/85, niepubl.; z dnia 10 maja 1985 r., II CZ 56/85, niepubl.; wyrok z dnia 11 grudnia 2007 r., I PK 157/07, OSNP 2009/3-4/33).

Stosunkowy rozdział kosztów procesu może być uznany za usprawiedliwiony w okolicznościach konkretnej sprawy, jeśli różnica, zarówno w zakresie utrzymania się z żądaniem lub obroną, jak i w rozmiarze poniesionych kosztów, jest istotna i zniesieniu ich sprzeciwiałyby się względy słuszności. Zastosowanie go wymaga jednak przede wszystkim dokonania szczegółowych wyliczeń, spełniających określone kryteria wyodrębnione przez judykaturę Sądu Najwyższego (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1987 r., I CZ 126/97, niepubl.; z dnia 31 stycznia 1991 r., II CZ 255/90, OSP i KA 1991/11-12/530 i wyrok z dnia 21 lutego 2002 r., I PKN 932/00, OSNP 2004/4/63). Zaskarżone w niniejszej sprawie postanowienie zawiera jedynie lakoniczną argumentację prawną z odwołaniem się wyłącznie do art. 100 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., bez wskazania szczegółowych przepisów, które pozwoliłyby na szczegółowe określenie rozmiaru kosztów poniesionych przez strony w postępowaniu apelacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłat, a także wysokości kosztów przypadających na każdą ze stron. Powyższe uniemożliwia dokonanie oceny czy prawidłowo dokonano stosunkowego rozdzielenia kosztów.

Z uwagi na powyższe względy zaskarżone postanowienie należało uchylić na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. i sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawione zostało końcowemu rozstrzygnięciu na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 391 § 1, art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.